

Sygn. akt I ACa 655/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSA Edyta Jefimko

Sędziowie SA Marzanna Góral

SO (del.) Paulina Aslanowicz (spr.)

Protokolant

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) w W.

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezydenta (...) W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 06 września 2014 r., sygn. akt I C 165/13

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie czwartym w ten sposób, że zasądza od pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta (...) W. na rzecz powoda (...) w W. kwotę 2.880 zł / dwa tysiące osiemset osiemdziesiąt złotych/ tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;**
- 2. oddala apelację w pozostałym zakresie;**
- 3. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta (...) W. na rzecz powoda (...) w W. kwotę 414 zł /czteryście czternaście złotych/ tytułem zwrotu kosztów postępowania w instancji odwoławczej.**

Sygn. akt I ACa 655/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 06 września 2013 roku Sąd Okręgowy w Warszawie pozbawił wykonalności w części - to jest co do kwoty 380.742 zł 25 gr wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 marca 2011 roku do dnia zapłaty - nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 30 marca 2011 roku w sprawie o sygnaturze akt XXV Nc 54/11, zaopatrzonej w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 grudnia 2012 roku w sprawie o sygnaturze akt VI ACa 502/12 co do kwoty 546.587 zł 35 gr wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 17 marca 2011 roku do dnia zapłaty. Jednocześnie Sąd Okręgowy umorzył postępowanie w części - to jest w

zakresie żądania pozbawienia wykonalności co do kwoty 7.322 zł 77 gr powyżej opisanego nakazu zapłaty. W pkt III wyroku powództwo zostało oddalone w pozostałym zakresie, a w pkt IV koszty postępowania wzajemnie pomiędzy stronami zniesione.

Podstawę rozstrzygnięcia w zakresie kosztów procesu stanowił art. 100 k.p.c. Sąd Okręgowy zniósł wzajemnie koszty procesu, uznając iż pomimo uznania żądania pozwu w części przez pozwanego, żądanie pozwu było uzasadnione z racji spełnienia w tym zakresie zobowiązania pieniężnego przez powoda, co przesądza o tym, że powód miał interes w pozbawieniu tytułu wykonawczego wykonalności. Natomiast w zakresie, w jakim postępowanie Sąd umorzył i powództwo oddalił, uzasadnione było, zdaniem Sądu Okręgowego, obciążenie kosztami postępowania powoda bowiem w świetle poczynionych w niniejszym postępowaniu ustaleń uzasadniona była egzekucja roszczenia co do kwoty wyegzekwowanej przez komornika sądowego. W tym zakresie w ocenie Sądu nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygnaturze akt XXV Nc 54/11 był prawomocny i tym samym podlegał wykonaniu. Ponadto w przypadku umorzenia postępowania w związku z cofnięciem pozwu strona powodowa jest traktowana jako ta, która proces przegrała.

Powodowe (...)w W. wniosło apelację od wskazanego wyroku z dnia 06 września 2013 roku odnośnie punktów III i IV, domagając się zmiany zaskarżonego wyroku w tym zakresie tj. orzeczenia o pozbawieniu tytułu wykonawczego – nakazu zapłaty Sądu Okręgowego z dnia 30 marca 2013 roku w pozostałym zakresie nie objętym punktami I i II wyroku, tj. co do kwoty 158.522 zł 33 gr. Ponadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa za obie instancje według norm przepisanych.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono naruszenie przepisów postępowania, to jest w szczególności art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, a także art. 232 i 233 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie. Ponadto powód zarzucił naruszenie przepisu art. 102 k.p.c. przez jego niezastosowanie oraz

§ 6 pkt 6 i 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 w sprawie opłat za czynności radców prawnych poprzez jego niewłaściwe zastosowanie. Wskazał także na naruszenie przepisu prawa materialnego tj. art. 6 k.c. poprzez jego niezastosowanie.

Pismem z dnia 11 kwietnia 2014 roku powód cofnął apelację odnośnie punktu III zaskarżonego wyroku. Podtrzymał natomiast apelację odnośnie punktu IV tj. rozstrzygnięcia co do kosztów, wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku we wskazanej części tj. zasądzenie na rzecz powoda kwoty 3.600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą instancję. Jednocześnie powód wniósł o zasądzenie kwoty 600 zł tytułem kosztów zastępstwa w drugiej instancji.

Postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2014 roku Sąd Okręgowy w Warszawie umorzył postępowanie apelacyjne dotyczące pkt III wyroku z dnia 06 września 2013 roku.

Pozwany wniósł o odrzucenie środka zaskarżenia złożonego przez stronę powodową jako zażalenia na koszty postępowania, objęte punktem IV wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 6 września 2013 roku oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Domagał się także zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego wynikających z cofnięcia przez powoda apelacji zgodnie z art. 391 § 2 k.p.c w zw. z art. 203 § 2 k.p.c.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że okoliczność cofnięcia apelacji w części nie powoduje utraty przez ten środek zaskarżenia w pozostałym zakresie charakteru apelacji, jak wywodziła strona pozwana. Istotnie zgodnie z art. 203 § 2 k.p.c., znajdującym odpowiednie zastosowanie do postępowania apelacyjnego z mocy art. 391 § 2 k.p.c, pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa. Wprowadzone z mocy tych przepisów zniweczenie skutków procesowych cofniętej apelacji dotyczy tego środka zaskarżenia jedynie w zakresie objętym omawianą czynnością dyspozycyjną. Nie powoduje to jednak tego, że ze skutkiem wstecznym dochodzi do przekształcenia środka zaskarżenia, jaki pozostał skutecznie złożony odnośnie kosztów procesu, z apelacji

w zażalenie. Brak zatem podstaw do zastosowania innych rygorów dotyczących tego środka zaskarżenia, w tym w zakresie terminów, niż te, którym podlegał on w chwili jego złożenia.

Co do podniesionego w apelacji zarzutu naruszenia art. 102 k.p.c., to nie mógł on zostać uwzględniony. Jak wskazał bowiem Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 marca 2011 roku (V Cz 107/10, LEX numer 786400) wymóg wystąpienia szczególnie uzasadnionego wypadku wyklucza jakikolwiek automatyzm stosowania art. 102 k.p.c., co powoduje konieczność badania okoliczności konkretnej sprawy. Mając je na uwadze, zasadnie przyjął Sąd Okręgowy, że niezależnie od kwestii wyegzekwowania roszczenia i zakończenia postępowania egzekucyjnego w części objętej oddalonym powództwem, powód w żaden sposób nie wykazał, by w tym zakresie egzekucja nie była uzasadniona, gdyż nakaz zapłaty w zakresie niezaskarżonym sprzeciwem był prawomocny i podlegał wykonaniu. Jednocześnie powód nie powołał żadnych innych twierdzeń, które czyniłyby sytuację na tyle wyjątkową, że uzasadnione byłoby odwołanie się do zawartej w art. 102 k.p.c. zasady słuszności.

Odnośnie natomiast podniesionego w apelacji zarzutu niewłaściwego rozliczenia kosztów procesu, to w pierwszej kolejności stwierdzić należy, że zastosowany przez Sąd Okręgowy art. 100 k.p.c. wprowadza możliwość wzajemnego zniesienia tych kosztów. Przyjmuje się jednak, że podstawy do podjęcia takiej decyzji zachodzą wówczas, gdy żądanie zostało uwzględnione w około połowie, przy mniej więcej równej wysokości kosztów procesu poniesionych przez każdą ze stron. W konsekwencji taka decyzja nie jest uzasadniona w wypadku znacznej różnicy kosztów poniesionych przez każdą ze stron oraz różnicy w kosztach, jaką powinny one ponieść wskutek ostatecznego wyniku procesu (tak min. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 maja 1985 roku, II CZ 56/85, LEX numer 8716 i Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 13 marca 2013 roku, I ACa 799/12, LEX numer 1293653).

Przenosząc te poglądy na grunt niniejszej sprawy, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że brak było w niej podstaw do zastosowania wzajemnego zniesienia kosztów procesu. Strony poniosły bowiem identyczne koszty procesu w postaci wynagrodzenia pełnomocników w kwocie po 7.200 zł, wynikającej z § 6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.). Jednocześnie jednak powód wygrał proces w 70% przy uwzględnieniu zakresu uwzględnienia jego żądania i jego przegranej, objętej oddaleniem powództwa, jak i umorzeniem postępowania w związku z cofnięciem pozwu. W tym kontekście stwierdzić należy, że zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury cofnięcie pozwu traktowane jest jako przegranie sprawy z wyjątkiem sytuacji, gdy cofnięcie wywołane jest zaspokojeniem roszczenia (tak min. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 08 lutego 2001 roku, II UKN 14/01, OSNP 2002, nr 20, poz. 504).

Mając zatem na uwadze, że realny wynik wzajemnego zniesienia kosztów procesu jest inny niż wynik ich rozdzielenia w takim stosunku, w jakim każda ze stron proces przegrała, wyrok w punkcie czwartym podlegał zmianie. Zastosowanie stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu nie polega jednak na tym, że ustala się stawkę wynagrodzenia pełnomocnika od roszczenia uwzględnionego i odrębnie w zakresie przegranej, a następnie je kompensuje, jak uczynił to apelujący. Reguła ta polega zaś na zwróceniu stronie wygrywającej kosztów procesu ustalonych od wskazanej wartości przedmiotu sporu i wyliczonych proporcjonalnie do wygranej części powództwa (70% razy 7.200 = 5.040) po potrąceniu tak samo wyliczonych kosztów należnych stronie przeciwnej (30% razy 7.200 = 2.160).

Biorąc powyższe pod uwagę, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzeczono jak w pkt 1 sentencji wyroku, oddalając apelację w pozostałym zakresie w oparciu o art. 385 k.p.c.

Koszty postępowania apelacyjnego także podlegały stosunkowemu rozdzieleniu, zważywszy na okoliczność uwzględnienia apelacji w 80%. Stąd też rozstrzygnięcie w tym zakresie znalazło oparcie w art. 100 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 3 i

§ 13 ust. 1 pkt 2 powołanego wyżej Rozporządzenia w zw. z art. 391 k.p.c. Jednocześnie Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku strony pozwanej o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wynikających z cofnięcia przez powoda apelacji, gdyż postępowanie w tym zakresie zostało umorzone przed doręczeniem apelacji stronie pozwanej,

która nie zajmowała stanowiska odnośnie zarzutów apelacyjnych innych niż te dotyczące wyłącznie kosztów procesu. W konsekwencji należy przyjąć, że cofnięta apelacja nie wygenerowała po stronie pozwanej żadnych kosztów.